

1 הן אמת שבגלל התגברות החושך יש צורך באבוקה גדולה יותר; אבל השאלה היא: מדוע מגיע לו
2 אבוקה גדולה זו, שלא ניתנה לגדול ממנו?!

3 יש לו אמנם עבודה קשה יותר, שלולי האבוקה הגדולה לא יוכל לעמוד בה; אבל עדיין אין זה טעם
4 מספיק שבגלל זה יתנו לו הענין הטוב שבאבוקה גדולה זו שתהיה שלו!

5 אך הענין הוא, שעל-ידי עבודתו עתה יפעל ענין נעלה יותר - להפוך לאור לא רק ענין שהיה שייך
6 לקליפת נוגה, אלא גם ענין שהיה שייך לג' קליפות הטמאות לגמרי. ובלשון הנגלה - לעשות "זכיות"
7 לא רק מעניני הרשות, אלא שגם הזדונות יהיו נעשים זכיות¹⁰². וכאשר אכן זדונות נעשו לו כזכיות -
8 אזי מגיע לו שכר גדול יותר, שלא מגיע למי שלא פעל ענין נעלה זה.

9 ובלשון המשנה⁹³: "לפום צערא אגרא". ולכן: פלוני שלא נצטער - אינו יכול לדרוש שכר גדול,
10 ואילו הוא שנצטער, מגיע לו שכר גדול יותר - "כפלים לתושיה", כיון שעבד עבודה כפולה: (א) עשיית
11 זכיות, (ב) הפיכת זדונות לזכיות.

12 וזוהי ההסברה בפסוק "ואכתוב על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים (וגם
13 "אכתוב") אשר שברת" - שבלוחות השניים יכתב גם העילוי שנעשה על-ידי השבירה: למרות ש"שברת"
14 - "אכתוב"; כתיבה שבאה מהשבירה, ולכן הרי זה באופן ד"כפלים", וכאמור, לא רק שיש צורך בכפלים,
15 אלא שאכן ראויים שיהיו כפלים.

16 יז. על-פי-זה יובן גם הפירוש הפנימי בדברי רש"י על הפסוק "לעיני כל ישראל" שבסיום כל חמשה
17 חומשי תורה (ובזה מסיים רש"י פירושו על התורה) - "שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, והסכימה
18 דעת הקדוש-ברוך-הוא לדעתו, שנאמר אשר שברת, יישר כחך ששברת"¹⁰³:

19 הפירוש הפשוט בזה הוא - על-פי המשל שהובא במדרש¹⁰⁴ מקריעת שטר כתובה של אשה שקלקלה
20 ("אחרי לבככם גו' אשר אתם זונים אחריהם"¹⁰⁵), כדי "שתהא נדונית כפנויה ולא כאשת איש", וזהו
21 שבחו של משה, ששבר את הלוחות כדי להציל את בני ישראל מעונש חמור יותר.

22 אך עדיין אינו מובן:

23 האם אמנם צריך להזכיר בסיום חמשה חומשי תורה את המאורע ה"משמח" ("דעם גליק וואָס האָט
24 געטראָפֿן") שבני ישראל קיבלו עונש קל יותר, כדין פנויה, ולא כדין נשואה להקב"ה? ...!

25 והגע עצמך:

26 ב'שמחת תורה', כשמסיימים בשמחה גדולה את כל חמשה חומשי תורה - זהו הזמן המתאים להזכיר
27 שלולי שבירת הלוחות היו בני ישראל נידונים כאשה נשואה, ובגלל שבירת הלוחות נידונו כפנויה?!

28 ובה מתבטא החידוש של משה רבינו - שהיה בכחו לעשות "לעיני כל ישראל" דבר שהקדוש-ברוך-
29 הוא הסכים לכך באמרו "יישר כחך" - אך ורק להחליף מעונש חמור לעונש קל?!

30 וענין זה מזכירים לאחרי שמשה רבינו היה כבר בתכלית העליה, כמו שכתוב¹⁰⁶ "ויעל משה גו' אל
31 הר נבו",

32 ובפרט על-פי ביאור המגיד ממעזריטש¹⁰⁷ שבזמן פטירתו השיג משה גם את שער החמישים (כמרומו
33 במה שכתוב "ויעל משה גו' אל הר נבו", "נבו" מלשון "נו"ן בו"¹⁰⁸, דקאי על שער החמישים), והיינו,
34 שאף שאמרו רז"ל¹⁰⁹ "חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה, חסר אחד", שניתנו לו רק

105 שלח טו, לט.

106 ברכה לד, א.

107 הובא בלקו"ת במדבר יב, א.

108 ראה הנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 257 הערה 33.

109 ר"ה כא, ב. וש"נ.

102 יומא פו, ב.

103 נתבאר בלקו"ש חל"ד ע' 217 ואילך. וראה גם לקו"ש

חכ"ו ע' 248 ואילך.

104 שמו"ר שם. וראה גם שם רפמ"ג. תנחומא תשא ל.

פרשתנו יא. אדר"נ פ"ב, ג. הובא בפרש"י עה"ת תשא שם.